

Spojenci hrozí Turkům vytlačení z Evropy

SPOJENCI POKROZILI TURKŮM VYTACENÍM Z EVROPSKÉHO KON- TINENTU NA VSECKY ČASY

Turecko obviněno z prodloužení války. — Dopustilo se četných zločinů. — Situace v Malé Asii je plna nebezpečí.

Odpověď spojeneců na námitky turecké mírové delegace proti podmínkám míru obsahuje, jak se sděluje z Versailles, hrozbu, že Turci vytlačeni budou z Evropy na všechny časy, nedojde-li k podepsání smlouvy. Odpověď spojeneců byla odevzdána turecké delegaci v sobotu o 4. hodině odpolední. — Stejně následky mělo by obházení mírové smlouvy Turky anebo nevyhovění jejím opatřením.

V notě spojeneců se praví, že turecká vláda se domnívá, že je méně zodpovědnou za válku nežli její spojenci a že Turecko z té příčiny je oprávněno k žádosti o mírnější podmínky. Spojenci však nemohou připustití tohoto předpokladu. Spojenci praví dále ve své notě, že Turecko vstoupilo do války bez nejnepatrnější příčiny uzavřením vodních úžin před spojneci. Turecko prodloužilo válku nejméně o dva roky, praví se v notě dále, a způsobilo ztrátu spojenecům tisíce životů a tisíců milionů liber šterlingů.

"Historie stýká mezi Vysokou Portou a velmožnými," praví se v notě dále, "po dlouhou dobu před válkou je nepřetržitou historií pokusů o zakoněný násilností v Bulharsku, Macedonii, Armenii a jinde, násilností, které volaly k svědomí celého světa." Odhazuje se, že od roku 1914 turecká vláda nechtěla povražditi pod záminkou udržení revoluce 800,000 Arménů, zahrnuje v to ženy a dítky, a vypudila ze země anebo deportovala více jak 20,000 Řeků a 200,000 Arménů.

"Vláda turecká nejenom že nechránila svých poddaných před drancováním, násilnostmi a vraždami, nýbrž sama byla zodpovědnou za řízení a organizování násilností vůči lidu, kterému byla povinná ochránit, jak tomu navede svědčí četné důkazy," praví se v notě dále. "Z této příčiny spojneci se rozhodli osvoboditi všechny kraje, jež obydleny jsou většinou obyvatelstva netureckého, od tureckého jha."

Dotýkáje se opatření ohledně Smyrny, nota spojeneců praví, že nebude to mít žádného účinku na omezení obchodu v Anatolii. Naopak, praví se dále, svoboda přístaviště bude zaručena. Spojenci ve své odpovědi tvrdí, že v důsledku mírové smlouvy zůstane Turkům národní stát s velkou produktivní rozlohou a že není ve smlouvě ničeho, co by Turecku zabraňovalo, aby se stalo prospero-

rující národností, provede-li žádoucí reformy.

Pokud ponechání Cařihradu jako hlavního města Turecka v budoucnosti se týče, spojneci vyjadřují silné pochybnosti o radnosti tohoto kroku vzhledem k zneužívání moci tureckou vládou v minulosti. V uzavěrku nota mluví o možnosti, že spojneci budou nuceni vytlačiti Turky z Evropy na vždycky, a stanoví desetiletí mlhu, v které Turci mohou přijmouti anebo zamítnouti mírovou smlouvu.

Mezitím situace v Malé Asii je stále vážnější. Mnozí nepředpokládají státníci prohlašují, že mírová smlouva s Tureckem, v jejíž důsledku nejlepší části turecké říše budou rozděleny mezi různé evropské velmoci, zbalkanisuje celý Levant. Válka existuje dnes od Černého moře až k moři Mrtvému a Turci a Arabové bojují se sbory anglickými, francouzskými a řeckými v celé řadě míst.

Palestina, Syrie, Cilicie, Anatólie a Thracie nalézají se v náboženském vřevu. Mahomedáni vraždí anebo deportují Řeky a Armény. Křesťané všude se staví na obranu, kdekoliv je to možno. Ruští bolševici vyvíjejí svůj vliv všude, kde přicházejí do styku s Turky, spojnicí tak asijský zápas se svou bitevnou frontou od Baltiku k Černému moři a popuzují mahomedánský svět k silnějšímu odporu slibem dalšího spojení se sovětským Ruskem prostřednictvím Rumunů a Bulharska. Bolševici prohlašují, že podrobí si obě jmenované země, jakmile budou hotovi s Polskem. Mají v úmyslu tímto způsobem zmařiti zjar snah Anglie o ovládnutí Turecka prostřednictvím podpory řeckých teritoriálních tužeb.

Praví se, že Rusové chovají naději, že podaří se jim získati neprostou kontrolu Cařihradu v případě porážky oska. V kruzích vysokého úřednictva se prohlašuje, že Anglie a Řecko stojí osamoceny ve vymáhání mírové smlouvy s Tureckem. Jsou jistě naznačeni, dle nichž se dá soudit, že Damad Ferid paša, turecký angličtinář, utvoří novou tureckou vládu, jež podepíše mírovou smlouvu. Italové stojí proti smlouvě s Francií není s ní také spojována. Ovšem i po takovém podepsání bylo by nutno ještě jednati s Mustafa Kemalem pašou a jeho sbory, jež sfa je odhadována od 200,000 do 500,000 mužů.

STRANA FARMÁRŮ A DĚLNÍKŮ UTVORĚNA V CHICAGU

Parley P. Christensen z Utah kandidátem za presidenta.

Minoritním žvloum ve straně republikánské a demokratické podařilo se na poradách, zahájených koncem předminulého týdne a dokončených počátkem minulého týdne, po dlouhých sporech o zásady a společný politický cíl založiti třetí občanskou stranu pro nadcházející prezidentské volby. Poněvadž hlavními činiteli v těchto poradách byli zástupci organizací farmářských a dělnických, nová strana pojmenovala se farmářsko-dělnickou.

Jedním z hlavních činitelů v organizaci třetí občanské strany byl senátor Robert M. La Follette z Wisconsinu, smutně proslulý svou činností v senátu Spojených Států za války, avšak nedostalo se mu nominace za presidenta, jak se všeobecně očekávalo. Kandidátem farmářsko-dělnické strany stal se Parley P. Christensen, právník ze Salt Lake City, Utah, který při hlasování zvítězil nad Dudley Field Maloneem z New Yorku, získav 192 hlasů proti 174 a půl hlasu, jež vrženy byly pro posleze jmenovaného.

Platforma třetí občanské strany, jež přijata byla po dlouhých tábancích, může býti označena za radikální. Dělnická skupina domínována při formování prohlášení zásad a většina jejích požadavků do platformy byla vtčlena. První její články, označeny jako "100 procentní amerikanismus," žádá odvolání zákonů proti sponázi, kriminálnímu syndikalismu a pobuřování a dožaduje se obnovy občanských svobod a amerických doktrín, volby federálních soudců, zřízení iniciativy a referenda. Toto referendum má se vztahovati jmenovitě na válečné otázky, vyjímaje případů skutečného vojenského vpádu.

V druhém článku se žádá za uznání Irské republiky a sovětského Ruska, jakož i Svazu národů za tím účelem, aby došlo k odstranění všech králů a vévák. Mluví se tu také proti válce s Mexikem v zájmu Wall Streetu. Žádá se dále o zrušení diktátorství nad Filipíny, Hawajskými ostrovy, Haiti, Dominikánskou republikou, Porto Ricem, Kubou, Samoou a Guamem.

Další články pojednávají o demokratické kontrole industrií, veřejném vlastnictví všech podniků veřejnosti sloužících, vládním vlastnictvím a demokratické kontrole železnic, dolů, olejových pozemků a telegrafních a telefonních linií, povzbuzení prosperity farmářů rozšířením venkovského úvěru, omezením farmářského nájemnictví a spolupráci, bonusu pro bývalé vojáky a vyslovují se proti spotřebitelským daním.

Značné obsáhly je článek o dělnických požadavcích, v kterém kritikuje se kongres, že nevyhoví spravedlivým požadavkům dělnictva, žádá se o uznání práva dělnictva, osmihodinový pracovní den a 44-hodinový pracovní týden, podpory ve státi a v nezaměstnanosti, zrušení soukromých opatrovatelů práce, péče o přistěhovalce a vymáhání zákona o námořnictví. Vedle toho žádá se o zřízení federálního odboru pro školství.

Třetí občanská strana nepočítá, že dočtí vítězství tohoto roku. Neoptimističtější její stoupenci očekávají, že získá mezi 3,000,000 až 4,000,000 hlasů v podzimních volbách, což bude malým činitelem ve velkém zápasu. Všechni vůdci nové strany však očekávají rychlý

SILNĚ OTRESY ZEMĚ POCÍTENY V LOS ANGELES

Zemětřesením způsobena byla jenom malá škoda na majetku.

Předpovídá brzký pád sovětské vlády

Jeden měsíc strávený v Moskvě přesvědčil Gustava Hilgera, prvního zástupce německé republiky v Rusku, že sovětská vláda je uržena k pádu. "Pád sovětské vlády je opravdu jenom otázkou krátkého času," napsal Hilger v soukromém dopise, jenž právě přišel do Berlína. "Ruský lid je lhostejný a unavený, kdežto sovětská vláda je dosud silnou a opatrnou. Sovětská vláda, aby zabránila nepředvídaným povstáním, zabavila všechny nejlepší telefony a užívá jejich sama stále. Nedůvěruje však přítomným zaměstnancům a praktkala Moskvu novou sítí telefonního spojení, odděleného od pravidelných linií, a kterého zaměstnání jsou výhradně komunisté. A ještě po té zřídila malé jiskrové stanice ve všech důležitých místech Moskvy a Kremli. Celé Rusko, zahrnuje v to dělnictvo, vrhlo by se na tento bolševický ráj, kdyby byla nějaká naděje na vítězství."

Město Marion čeká spousty návštěvníků

Ve čtvrtek tohoto týdne bude mít město Marion, O., slavný den. Senátor Warren G. Harding bude toho dne oficiálně avdroměn o své nominaci pro úřad presidenta republikánskou stranou. Organizován byl občanský výbor a sebrány potřebné fondy, aby všem návštěvníkům dostalo se náležitých pohostění. Očekává se na 50,000 účastníků a nebude malým úkolem pro něho o 30,000 obyvatelích všechny hosty pobaviti a plně uspokojiti. Avšak Marion neleká se tohoto velkého úkolu. Všichni občané pracují svorně a úsilovně, aby pobyt pro všechny návštěvníky jejich města znamenal trvalou péknou upomínku. Notifikační slavnosti budou se konati ve velkém stanu, který zřízen byl na velkém prostranství asi dvě míle za městem. Zde také bude postaráno o pohostění všech hostů. Telesní a dekorativní pracují již po několik dní na stavbě stanu a zdobě města. Očekává se, že těchto notifikačních slavností účastní se většina republikánských předáků.

Kde se nalézá ruský zlatý poklad?

W. J. Noyitský, bývalý příručí ministra financí všeruské vlády, sdělil zpravodajci časopisu New York Times, co se stalo s ruskou zlatou rezervou, jež před válkou byla 800 milionů dolarů ve zlatě. Během války vyvezeno bylo do Anglie zlato za 320 milionů dolarů a různé menší obnosy do neutrálních zemí. Polovina zbytku byla uložena v Samate a Kazani a polovina v Moskvě a Petrohradě. Z poloviny uložené v Moskvě a Petrohradě zapláceno bylo 160 milionů Německu po uzavření míru v Brestu Litevském a tyto peníze později odevzdány byly spojnecům a uloženy byly ve Francouzské bance. Spojenci zabavili 330 milionů dolarů po vyklizení Kazaně bolševiky, z čehož 144 milionů dolarů bylo dopraveno do Omska, odtud do Vladivostoku a později do Hong Kongu. Asi 250 milionů dolarů zůstalo v Rusku.

Padesátý ročník "Pokroku Západu"

Dnešním číslem nastupuje "Pokrok Západu" padesátou svou výroční pouť. Po čtyřicet devět minulých let sloužil věrně a oddaně českému žvlou na západě a chce sloužiti i v budoucnosti. Překonal mnohou těžkou a mnohou bouři, kterých nedovedly vzdorovati časopisy jiné, a dnes je jediným českým všeobecným časopisem na západě, nepočítáme-li časopisy odborné a lokální.

Nepřiznává doba poválečná, nesmírná drahoty novinářského papíru a všeho materiálu tiskařského a jiné potřeby jsou překonávány časopisem naším s pevnou vírou ve vítězství. Je nám k překonání všech těchto překážek třeba dobré vůle a podpory našich čtenářů a doufáme pevně, že takové podpory se nám dostane, poněvadž každému zajisté na tom záleží, aby jediný český všeobecný list se udržel.

Daly by se napsati celé kapitoly o tom, jak mnoho dobra vykonal "Pokrok Západu" jako rádec českého lidu na západě. Mnohým byl upřímným přítelem a rádcem a je takovým do dnešního dne.

S pevnou nadějí, že za upřímnou naši snahu prospívati českému žvlou na západě dostane se nám podpory co nejrychlejší, vstupujeme do padesátého ročníku své pouťi po českomerkických západních osadách. Děkujeme čtenářům a příznivcům svým za přízeň v minulosti a žádáme, aby nám ji v neztěněné míře zachovali i pro budoucnost.

Vydavatelstvo a redakce
"Pokroku Západu."

Třetí občanská strana má již trhliny

Třetí občanská strana, založená v těchto dnech v Chicagu pod jménem farmářsko-dělnická strana, má trhliny, jež objevily se hned po nominaci Parley P. Christensena za presidenta a přijetí prohlášení zásad. Členové výboru osmačtyřiceti nejsou příliš nadšeni provedenou fusí. Také jiné skupiny neví valného nadšení pro společný postup. Ze všech těchto skupin zcela věrnou nově straně zůstala toliko skupina dělnická. Hlavní skupina ve farmářských organizacích, Nestranná Liga, odešla vstoupiti do nové strany a schválila nominaci senátora Roberta M. La Follette za presidenta. Skupina pro jednotnou daň přijala své vlastní prohlášení zásad. Vůdci různých skupin prohlašují, že sloučení všech minoritních stran bylo zneškodněno intolerační dělnické skupiny. Dělnická skupina prosadila všechny své požadavky, přes to, že ostatní skupiny trvaly na tom, že není možno zřídit v této zemi třídní stranu a že čistě dělnické hnutí tu nemá takových vyhlídek jako v Anglii.

Velký požár v městěčku Hemingford

Požár neznámého původu zničil ve středu minulého týdne hotel, váleové mlýny, Grahamův plumbařský závod, skladiště píce a půjčovnu koní a obchod hospodářskými stroji F. W. Melieka v Hemingford, kteréžto městěčko nalézá se dvacet jednu milí severozápadně od Alliance, Neb. Škoda odhaduje se na \$50,000 až \$75,000. Požárem ohrožena byla vážně i hlavní obchodní část města. Hasiči z Alliance přichvátali na pomoc hasičům domácím a společně mu jejich úsilí podařilo se požár lokalizovati. Patnáct lidí spalo v hotelu v době požáru. Všichni unikli, avšak ztratili veškerý svůj osobní majetek. Ztráta je jenom částečně kryta pojištěním.

Turecký sultán podepíše mírový pakt

Po schůzi tureckého kabinetu, konané v pátek minulého týdne, proslechulo se v Cařihradě, že bylo rozhodnuto mírovou smlouvu podepsati, bude-li Turkům poskytnuto zastoupení ve správě Smyrny a Thracie, kterou zřídí řeckové. To považuje se za naznačení, že Turci budou se dožadovati smíšené administrace pro tyto oblasti. Zvláště o společnou administraci Smyrny a jejího okolí se Turkům jedná. Oblast tato má pro turecký obchod velkou důležitost.

Guvernér Cox dohodl se s presidentem o otázce Svazu národů

Guvernér James M. Cox z Ohia, demokratický kandidát pro úřad presidenta Spojených Států, navštívil presidenta Wilsona v Bílém domě v neděli a strávil s ním celou hodinu v rozhovoru. Po konferenci bylo oznámeno, že mezi presidentem a gubernérem došlo k plné dohodě o otázce Svazu národů. Konference této účastnil se také Franklin D. Roosevelt, demokratický kandidát pro úřad místopředsidents. Rozhovor veden byl na portiku na jižní straně Bílého domu a nikdo vedle jmenovaných tří mužů nebyl mu přítomen. Později Cox a Roosevelt obědvali s presidentem,

Syn bývalého kaisara spáchal sebevraždu

Prince Joachim Hohenzollern, nejmladší syn bývalého císaře Viléma, spáchal sebevraždu v Potsdamu v Německu v sobotu, dne 17. července. Joachim před nedávnem získal si rozvod a má se za to, že v poslední době nalézal se ve finanční tísní. Prince žitel, jsa dotazován ohledně příčiny sebevraždy svého bratra, odepřel učiniti jakékoli prohlášení. Prince Joachim byl nejméně talentovaný ze všech synů bývalého německého císaře. Ve vojště měl hodnost kapitána, avšak nikdy nesáhastul se činné služby na frontě. Zanechává jednoho synka. Praví se, že v poslední době trpěl prince Joachim melancholií.

Dva Američané byli usmrceni bolševiky

Z Varšavy se oznamuje, že v mrtvolách dvou mužů, kteří dne 7. července usmrceni byli nedaleko Jarmolice v Ukrajině třemi muži v bolševických uniformách, byli zjištěni Dr. Israel Friedlander, profesor biblické literatury na židovském teologickém semináři v New Yorku a Bernard Cantor také z New Yorku. Oba jeli v automobilu, který zastaven byl ozbrojenými bandity v bolševických uniformách, kteří žádali peníze. Bolševikovi podali se upřenouti, avšak na útěku zaslechl stříelné rány a viděl jednoho Američana klesnouti k zemi. Americké vyslanectví a společný distribní výbor případ tento vyšetřují.